

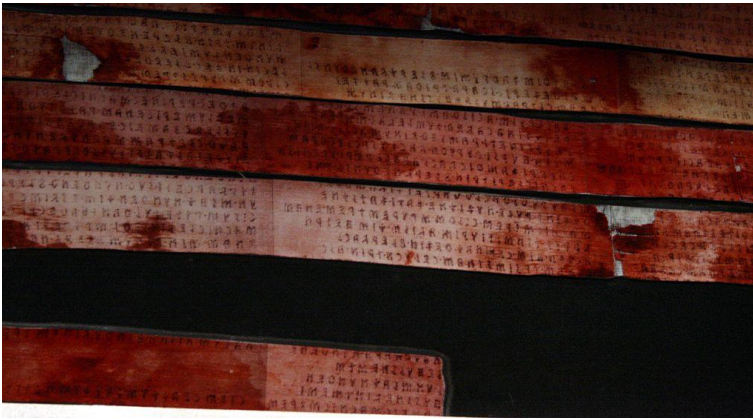
AZ ETRUSZKOK

- ismeretlen eredetű ókori nép Közép-Itáliában
- származásukról számos elmélet született, nyitott kérdés: őslakosok vagy bevándorlók
- településeik az Kr. e. 11.-10. században jelentek meg az itáliai félszigeten
- nem hoztak létre kiterjedt államalakulatot, hanem (keleti és görög jegyeket mutató) városállamokban éltek (12 város szövetsége), pl. Tarquinii, Clusium
- eleinte monarchikus berendezkedésű, majd kialakult a thalasszokrácia (tengerészek uralma)
- etruszk civilizáció fénykora: Kr. e. 600 - 400
- Kr. e. 2. században Etruria teljes egészében a rómaiak kezére került
- nyelvük és kultúrájuk azonban még sokáig megmaradt

Az etruszk nyelv és írás

- még mindig nem megfejtett nyelv (nyelvcsalád?, nyelvtan?) a szövegek rövidsége miatt (nincs irodalmi hagyomány)
- szövegeimlékek: múmia pólyavászson, pyrgi lemezek (etruszk és föníciai szöveg)

- biztos, hogy nem indoeurópai nyelv
- 26 betűs ABC, jobbról balra haladó írás; ~ rovásírás

Vallás

- hitviláguk szorosan kapcsolódott a görögökéhez
- vallásuk fontos eleme volt a jóslási szertartás (templum / augur – augurium / haruspex - haruspicium)

Az etruszk művészet

- görög hatás és egyéni vonások
- ismereteink főként sír(mellékletek) alapján

- bucchero

Az etruszkok kulturális öröksége

- nagy hatással volt a római civilizáció kialakulására: az építészettől a várostervezésig, a vallástól az írásbeliségen át az államszervezetig, illetve a hétköznapi életben.
- Róma 5.-7. királya etruszk származású
- latin ABC, számjelölés
- capitoliumi istentriász, capitoliumi farkas, jóslás / ünnepi játékok
- hatalmi jelvények, diadalmenet
- zene (fúvós hangszerek)
- építészet: boltív, boltozat